

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบท
ของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย นายอนุชัย บุรณประเสริฐกุล ปริญญา ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

กรรมการที่ปรึกษา ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ ประธานกรรมการ

อาจารย์นฤมล อินทร์ประสิทธิ์ กรรมการ

อาจารย์เชษฐา จักรไชย กรรมการ

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2545

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้และการมีส่วนร่วมระหว่างเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตลอดจนศึกษารูปแบบและวิธีการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัว หรือตัวแทนที่มีบทบาททรงลงมาในครอบครัว ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 399 ครัวเรือน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) แบบโควตา (Quota Random Sampling) และแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดเท่ากับ 0.87 แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) *t*-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความรู้ของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการระหว่างเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกัน มีความรู้แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ
แตกต่างกัน มีระดับความรู้ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบท
ของกรมโยธาธิการ อยู่ในระดับน้อย การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ
ระหว่างเพศ กลุ่มอายุ การศึกษาและอาชีพ ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05
ส่วนรูปแบบและวิธีการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการตามความ
ต้องการของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งาน ได้แก่ ทางราชการสนับสนุน
งบประมาณและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเพื่อทำการดูแลและบำรุงรักษา
ถนนลาดยาง หน่วยงานราชการเป็นผู้จัดหาวัสดุสำหรับซ่อมแซมถนนลาดยางเพื่อให้
ประชาชนสามารถนำมาใช้งานได้ จัดตั้งศูนย์ควบคุมการใช้งานถนนลาดยางในท้องถิ่น
ประชาชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง

Title: A Study of Public Participation in Maintenance of Rural Roads
 under Public Works Department : a Case Study of Kalasin Province
 Author: Mr.Anuchai Buranapratsertkul Degree : M.A. (Social Sciences for
 Development)

Advisors: Dr. Rungsun Singhalert	Chairperson
Ms. Narumon Inprasit	Committee
Mr. Chetta Jakchai	Committee

Rajabhat Institute Mahasarakham, 2002

ABSTRACT

This research aimed at studying 1) public knowledge and participation in Public Works Department's maintenance of rural roads in Kalasin province, 2) comparison of their knowledge and participation in relation to sex, ages, educational levels and occupations, 3) forms and methods of rural roads maintenance utilized by Public Works Department. Subjects for this study were 399 household leaders or next to leaders in Kalasin Province selected through a multi-staged random sampling, quota random sampling, and accidental random sampling. The instrument used for collecting data was a researcher-constructed questionnaire with 0.87 reliability. Data were analyzed by using the SPSS for Windows and the statistics used were percentage, mean, standard deviation, *t*-test, and one-way ANOVA, with the significance determined at the 0.05 level.

The study revealed that public knowledge regarding maintenance of rural roads in Kalasin under Public Works Department was at a moderate level. Comparisons of their knowledge regarding maintenance of rural roads among different sex, age, educational level, and occupation groups showed that different age groups had different levels of knowledge, with the significance determined at the 0.05 level. However, among different sex, educational level and occupation

groups it was found that the levels of their knowledge were insignificantly different at the 0.05 level. In terms of public participation in maintenance of rural roads, the study found that the level of participation was at a low level. Comparisons of public participation among different groups --- sex, age, educational level and occupation --- revealed that the levels of their participation were insignificantly different at the 0.05 level.

Regarding forms and methods of rural road maintenance, subjects suggested that government support should be provided in terms of budget allotments, and that local administrative organizations should be in charge of maintenance of asphalt roads, while concerned government agencies provide necessary materials to be utilized by the public. It was also suggested that local centers be set up to control utilization of asphalt roads. The public and concerned government agencies should work co-operatively in the maintenance of asphalt roads.